

2016-04-27

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
(e-post till ku.remissvar@regeringskansliet.se)

Yttrande över Statskontorets rapport *Ändamålsenlig organisering – Om lednings- formen för Nämnden för statligt stöd till trossamfund* (Ku2015/02717/D)

Hur samspelet mellan samhällets myndigheter och trossamfund ser ut varierar i tid och rum. Ett exempel är vår medlemskyrka Romersk-katolska kyrkan, en internationell gemenskap som i nutid finns i ett stort antal länder med olika modeller för detta samspel. Vi och våra medlemskyrkor välkomnar en nära samverkan samtidigt som vi, likt andra organisationer i det civila samhället, är måna om att själva, utan otillbörlig statlig styrning, besluta om ändamål, inriktning och organisation för vårt arbete. Vi tror att ett förnyat SST kan vara ett gott redskap i detta samspel mellan trossamfund och stat.

Sveriges kristna råd tillstyrker förslagen i rapporten. Sveriges kristna råd ställer sig också bakom de kompletterande förslag och kommentarer som finns i SSTs remissvar som syftar till att effektivisera den nya myndighetens arbete. Vi vill samtidigt skicka med några synpunkter inför den fortsatta utvecklingen av myndighetens arbete.

1 Sveriges kristna råd stöder förslagen

Sveriges kristna råd anser att den beskrivning av utvecklingen som ges i utredningen (s7 och s15-23) stämmer. SST har förändrats under senare år och det är därför naturligt att tänka sig att organisatoriska förändringar behöver ske. De förändringar som föreslås konfirmerar den utveckling som skett, och vi stöder förslagen om att myndighetens huvuduppgift ska vara att vara expertmyndighet, att den lämpliga juridiska formen är enrådighetsmyndighet och att den ska ledas av en av regeringen utsedd generaldirektör. Vi stöder också förslaget om det nya namnet Myndigheten för trossamfundsfrågor.

2 En expertmyndighet är en viktig resurs för regeringens kunskap om trossamfunden

Sverige har blivit ett alltmer pluralistiskt samhälle. Även om det kristna kulturarvet fortfarande är starkt och kyrkorna, inte minst Svenska kyrkan, spelar en roll i många människors liv, är kristen tro och praxis inte så dominerande som var fallet före 1960. Kristet liv möter dessutom i varierande kulturella former på grund av invandringen till Sverige. I Sveriges kristna råd finns i nuläget en stor grupp kyrkor som har sitt huvudsäte i land utanför Norden. Invandringen har också inneburit att trossamfund hemmahörande i andra religioner än kristendomen finns på ett tydligare sätt inom Sveriges gränser, ett faktum som också syns såväl i vår mötesplats Sveriges interreligiösa råd som i det antal trossamfund som får bidrag genom SST.

Sveriges kristna råd menar att det är önskvärt, ja nödvändigt, att regering och myndigheter har tillgång till gedigen och saklig kunskap och förståelse för vad som pågår bland trossamfunden i Sverige. Av det skälet är Sveriges kristna råd positivt till en utveckling där SST blir en expertmyndighet. Vi menar att detta stödjer utvecklingen där regeringen inte bara fördelar bidrag till trossamfunden utan samlar sig till en välgenomtänkt politik för trossamfunden som berör alla relevanta politikområden. Myndigheten kan ta fram fakta och underlag för regeringens beslut och bedömningar men också vara rådgivande och ge kunskap till andra myndigheter. Vi menar också att vi själva har mycket att bidra med i det arbetet, och att det är viktigt att myndigheten tar vara på trossamfundens resurser. Detta gäller både kunskap och erfarenheter men också de insatser som trossamfunden, med samordning från myndigheten, har gjort och kan göra i kriser och andra situationer. Sveriges kristna råd välkomnar också att myndigheten ger stöd till kunskapsuppbyggnad av olika slag, detta gäller inte minst till de trossamfund som är nya i Sverige.

Genom Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor utvecklar regeringen relationerna till civilsamhället i stort. Inom civilsamhället finns engagemang inom många olika områden och sektorer. Människor i olika föreningar vill tala för sitt eget sammanhang och det anses viktigt att MUCF varken går in i en roll eller av andra myndigheter eller regeringskansliet efterfrågas som talesperson för det civila samhället. Gränslinjen mellan myndighet och föreningsliv behöver vara tydlig. Vi påminner om att större delen av Sveriges befolkning är medlemmar i något trossamfund och att trossamfunden även har anledning att föra sin egen talan i olika sammanhang. Liksom MUCF bör det nya SST fortsätta att vara mån om att inte överta uppgifter som trossamfunden egentligen kan göra själva eller i samverkan med varandra om de har eller ges resurser för ändamålet.

3 En myndighet som har relationer med alla trossamfund

Sveriges kristna råd vill stryka under att den nya myndigheten i sin expertroll måste ges ett vidgat uppdrag att relatera till alla trossamfund, inte bara till dem som har statsbidrag. Detta skulle ge en självklar plats till exempel vår medlemskyrka Svenska kyrkan som i nuläget inte innefattas av SSTs verksamhet i den omfattning som borde vara fallet. Det skulle också möjliggöra för myndigheten att på ett mer systematiskt sätt relatera till de resurser som finns inom Svenska kyrkan. Att det föreslagna rådet är en mötesplats som är öppen för fler än de trossamfund som får statsbidrag bör därför vara en utgångspunkt.

Man kan i det sammanhanget överväga om inte det blir dubbelarbete om regeringen samtidigt har ett eget råd för kontakt med trossamfunden (s55). På denna punkt finns dock olika åsikter inom SKR.

4 Statsbidrag

Vi bejaktar den föreslagna modellen med ett särskilt beslutsorgan för statsbidrag. Vi tror det är en bra modell att nämnden utses av regeringen på förslag av myndighetens råd och att det i instruktionen framgår att rådet vid nominering ska ta hänsyn till bredden av trossamfund som är statsbidragsberättigade. Vi tror det ger legitimitet. Vi stödjer de synpunkter som ges i SSTs remissvar om storleken på den nya nämnden.

Vi vill samtidigt påpeka att organisationen är präglad av dess historiska framväxt. Långsiktigt menar vi att det är principiellt problematiskt att vissa trossamfund (och här avses inte Svenska kyrkan) i SSTs sammanhang får sitt bidrag direkt och andra via något samverkansorgan. Den frågan tycker vi bör diskuteras vidare.

För Sveriges kristna råd

Karin Wiborn
Generalsekreterare

handläggare: Björn Cedersjö, tel 08 -453 68 23 bjorn.cedersjo@skr.org

Sveriges kristna råd (SKR) består av 26 medlemskyrkor och 2 observatörer. Dessa 28 kyrkor representerar tillsammans praktiskt taget alla kristna kyrkor och samfund i Sverige. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor i olika livssituationer. Frågor om människors villkor aktualiseras i olika sammanhang, inte minst bland de människor som migrerat till Sverige. Flera av kyrkorna i Sveriges kristna råd har stor kontaktyta i det sammanhanget. Kyrkorna i SKR vill samverka med andra samhällsaktörer för ett välkomnande och inkluderande samhälle där människors rättigheter och värdighet värnas.